

af 29de Juli 1814 skulde synes at maatte være frie derfor, og jeg troer saaledes, at der kunde være Anledning til at faae dette Spørgsmaal ordnet. — Hvad selve Forslagets Affattelse angaar, skal jeg ikke med Sikkerhed sige, om den er heldig. Det er en Selvfølge, at vi have taget under Overveielse, hvilken Vej man burde gaae, om man enten gjennem Lovforslaget skulde paahyde, at der strax skal foretages Forandring i alle Communer, eller om man skulde indskrænke sig til at foreslaae, at Forandringen kun kan foretages i de Communer, hvor Beboerne eller Forstanderskaberne selv vilde det; dette sidste have vi troet hensigtsmæssigt. Vi have fundet, at det ikke vilde være let herfra at foreskrive Bestemmelser, hvorefter Sagen kunde ordnes paa en heldig Maade, da Forholdene kunne være forskjellige, og derfor have vi troet det rigtigst at lade Forstanderskaberne faae saa stor Frihed som muligt i saa Henseende. I Genhold hertil, og til hvad der ippvrigt kan tale for at fremme Forslaget, skal jeg tillade mig at anbefale det til videre Fremme.

Ministeren for Kirke og Under- viisningsvæsenet:

Jeg kan afgive den Erklæring, at der fra Regjeringens og min Side Intet vil være til Hinder for at gaae ind paa den Ordning af den foreliggende Sag, som her er foreslaaet, og jeg erkjender, at Forslaget er affattet paa en overmaade moderat og efter min Mening meget hensigtsmæssig Maade; jeg troer, det vil kunne afhjælpe de Savn, som Forslagsstillerne tilsigte at afhjælpe. Den ærede Forslagsstiller berørte, at Ministeriet allerede har givet Tilladelse til, at Udgifterne til Brændsel maatte paalignes hele Communer og ikke Districterne alene, men det har maattet gjøre dette afhængigt af, hvorvidt Beboerne deri vare enige. Jeg troer, at en saadan Afgjørelse netop har fundet Sted med Hensyn til den Commune eller det Skoledistrict, som den ærede Forslagsstiller, der førte Ordet, havde for Die, men naar denne Afgjørelsesmaade ikke kan blive i Kraft, fordi enkelte Beboere modsatte sig det, kan jeg finde det meget rigtigst, at man gjennem en Lov søger at afvæbne denne Modstand og at faae Sagen

ordnet paa den Maade, de ærede Forslagsstillerne anvise.

Maanq: Foruden den i Lovforslaget anførte Ydelse er der endnu tvende Ydelser, med Hensyn til hvilke jeg kunde ønske, at det blev taget under Overveielse, om de ikke ogsaa kunde forandres paa samme Maade; det er Degnetraven og Udgifterne til Hegns Vedligeholdelse. Disse sidste ere vel ikke meget betydelige, men de stille sig meget ulige i de forskjellige Districter, ja endog saa ulige, at de i eet District have været 3 Gange større end i et andet, og jeg vil derfor haabe, at den høitærede Minister ikke vil have Noget imod at faae dem bragte ind med i Forslaget. Med Hensyn til Degnetraven har jeg derimod nogen Tvivl; thi jeg veed ikke, hvorfra den har sin Oprindelse; den gaaer langt tilbage i Tiden, og det paastaaes, at den i gamle Tider er bleven paalagt som et Slags Tiende til de saakaldte Degne. Hvorvidt dette er rigtigst, kan jeg ikke sige, men saameget er vist, at der findes en ulige Fordeling Sted af denne Byrde, thi af to Naboer, som have lige store Gaarde og ellers ere lige bebyrdede, kan den ene betale Degnetraven, medens den anden er fritagen derfor, og dette synes at være ubilligt. Maaskee den høitærede Minister kan give Oplysning om, hvorfra denne Afgift har sin Oprindelse; men er det en Tiende, forekommer det mig, at den burde have været afløst, da de andre Tiender til Skolevæsenet bleve afløste; da var den imidlertid ikke under Dmtale. Er det derimod en vilkaarlig Byrde, som i gamle Dage er lagt paa Beboerne, forekommer det mig, at den burde rettes og fordeles over hele Hartkornet i Sognet, saaledes at ikke den ene skal svare den, medens den Anden er fritagen. Det var kun dette, hvorpaa jeg vilde tillade mig at henlede den høitærede Ministers og det ærede Things Opmærksomhed.

Rettelser i L. Hansens Foredrag:

Sp. 1787. Lin. 2 f. n.: „idetmindste 16 Rd. og omrent 3 Tdr. Byg“ læs: „idetmindste 16 Rd., og i Tiende omrent 3 Tdr. Byg, een Lønne af hver Tiende“.